

AGH

Algorytmy Macierzowe

Sprawozdanie z laboratorium nr.1

Władysław Jerzy Nieć, Paweł Surdyka

Zadania

- ① Rekurencyjne odwracanie macierzy (10 punktów)
- ② Rekurencyjna LU faktoryzacja (10 punktów)
- ③ Rekurencyjne obliczanie wyznacznika (10 punktów)

Algorytm odwracania macierzy

Dla rekurencyjnego odwracania macierzy zaczynamy od podziału macierzy A na cztery podmacierze A11, A12, A21, A22 o tych samych rozmiarach. Następnie rekurencyjnie wywoływana jest funkcja odwracania macierzy na A11. W kolejnym kroku za pomocą algorytmu Strassen'a z poprzedniego laboratorium wykonujemy mnożenia na poszczególnych podmacierzach aby uzyskać podmacierze wynikowe B11,B12,B21,B22 i finalnie złożyć ją w jedną macierz inverse_A.

```
def inverse(A):
    X,Y <- rozmiary macierzy
    if X==1 and Y==1:
        return 1/A, 1, 1
    else:
        divide(A, X, Y) -> podzielenie macierzy na ćwiartki

        inverse(A11) -> odwracanie lewej górnej podmacierzy

        mul_sequence(A21,inv_A11,A12) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena
        S22 = A22 - S22_partly <- odejmowanie od prawej dolnej ćwiartki wynikowej macierzy powyższego mnożenia
        inverse(S22) -> odwracanie powyższej macierzy

        mul_sequence(inv_A11, A12, inv_S22, A21, inv_A11) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena
        B11 = inv_A11 + B11_partly <- dodawanie do odwróconej lewej górnej ćwiartki wynikowej macierzy powyższego mnożenia

        mul_sequence(-inv_A11, A12, inv_S22) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena
        mul_sequence(-inv_S22, A21, inv_A11) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena
        B22 = inv_S22

        U = np.hstack((B11,B12)) <- scalanie macierzy wynikowej
        L = np.hstack((B21,B22)) <- scalanie macierzy wynikowej
        return np.vstack((U,L))
```

Pseudokod algorytmu

```
def inverse(A):
    if A is None:
        return 0, 0, 0
    X,Y = A.shape[0],A.shape[1]
    if X != Y:
        raise ValueError
    if X==0 or Y==0:
        raise ArithmeticError
    if X==1 and Y==1:
        return 1/A, 1, 1
    else:
        A11,A12,A21,A22 = divide(A, X, Y)

        inv_A11, flops, mults = inverse(A11)

        S22_partly, f, m = mul_sequence(A21,inv_A11,A12)
        S22 = A22 - S22_partly
        flops += (A22.size+f)
        mults += m
        flops += f

        inv_S22, f, m = inverse(S22)
        mults += m
        flops += f

        B11_partly, B11f, B11m = mul_sequence(inv_A11, A12, inv_S22, A21, inv_A11)
        B11 = inv_A11 + B11_partly
        flops += B11.size

        B12, B12f, B12m = mul_sequence(-inv_A11, A12, inv_S22)
        B21, B21f, B21m = mul_sequence(-inv_S22, A21, inv_A11)
        B22 = inv_S22

        U = np.hstack((B11,B12))
        L = np.hstack((B21,B22))
        flops += sum((B12f, B21f, B11f))
        mults += sum((B12m, B21m, B11m))
        return np.vstack((U,L)), flops, mults
```

Algorytm w Pythonie

LU faktoryzacja

To technika faktoryzacji macierzy, która polega na dekompozycji macierzy na iloczyn dwóch macierzy trójkątnych: dolnej (Lower) i górnej (Upper) (tj. takich macierzy kwadratowych w których wszystkie współczynniki pod główną przekątną lub wszystkie współczynniki nad tą przekątną są równe zero). Faktoryzacja LU jest często używana w numerycznych metodach rozwiązywania układów równań liniowych.

```
def LU(A):
    X,Y <- rozmiary macierzy
    if X==1 and Y==1:
        return np.array([[1]]), A, 1, 1
    else:
        divide(A, X, Y) -> podzielenie macierzy na ćwiartki

        LU(A11) -> LU faktoryzacja na lewej górnej podmacierzy

        inverse(U11) -> odwracanie podmacierzy Upper otrzymanej z wywołania LU(A11)
        inverse(L11) -> odwracanie podmacierzy Lower otrzymanej z wywołania LU(A11)

        mul_sequence(A21, inv_U11, inv_L11, A12) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena
        S = A22 - S_partly <- odejmowanie od prawej dolnej ćwirtki macierzy wynikowej z powyższego mnożenia

        LU(S) -> LU faktoryzacja na macierzy S

        mul_sequence(inv_L11,A12) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena
        U21, L12 -> podmacierze wynikowe wypełnione zerami
        mul_sequence(A21, inv_U11) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena

        Uu = np.hstack((U11,U12)) \
        U1 = np.hstack((U21,Us)) -> scalanie macierzy wynikowej górnej
        U = np.vstack((Uu,U1)) /

        Lu = np.hstack((L11,L12)) \
        L1 = np.hstack((L21,Ls)) -> scalanie macierzy wynikowej dolnej
        L = np.vstack((Lu,L1)) /

    return L, U
```

Pseudokod algorytmu

```
def LU(A):
    if A is None:
        return 0, 0, 0, 0
    X,Y = A.shape[0],A.shape[1]
    if X != Y:
        raise ValueError
    if X==0 or Y==0:
        raise ArithmeticError
    if X==1 and Y==1:
        return np.array([[1]]), A, 1, 1
    else:
        A11,A12,A21,A22 = divide(A, X, Y)
        L11, U11, flops, mults = LU(A11)

        inv_U11, fu, mu = inverse(U11)
        inv_L11, fl, ml = inverse(L11)
        flops += (fu + fl)
        mults += (mu + ml)

        S_partly, Sf, Sm = mul_sequence(A21, inv_U11, inv_L11, A12)
        S = A22 - S_partly
        flops += (Sf + A22.size)
        mults += Sm

        Ls, Us, f, m= LU(S)
        flops += f
        mults += m

        U12, f, m = mul_sequence(inv_L11,A12)
        flops += f
        mults += m
        U21 = np.zeros((Us.shape[0],U11.shape[1]))

        L12 = np.zeros((L11.shape[0],Ls.shape[1]))
        L21, f, m = mul_sequence(A21, inv_U11)
        flops += f
        mults += m

        Uu = np.hstack((U11,U12))
        U1 = np.hstack((U21,Us))
        U = np.vstack((Uu,U1))

        Lu = np.hstack((L11,L12))
        L1 = np.hstack((L21,Ls))
        L = np.vstack((Lu,L1))

    return L, U, flops, mults
```

Algorytm w Pythonie

Obliczanie wyznacznika

Do wyznaczania $\det(A)$ będziemy używać funkcji do odwracania macierzy oraz do LU faktoryzacji opisanych w wcześniej.

```
def det(A):
    X,Y = A.shape[0],A.shape[1]
    if X==1 and Y==1:
        return A[0,0], 0, 0
    else:
        divide(A, X, Y) -> podzielenie macierzy na ćwiartki
        LU(A11) -> LU faktoryzacja na lewej górnej podmacierzy

        inverse(U11) -> odwracanie podmacierzy Upper otrzymanej z wywołania LU(A11)
        inverse(L11) -> odwracanie podmacierzy Lower otrzymanej z wywołania LU(A11)

        mul_sequence(A21, inv_U11, inv_L11, A12) -> przemnażanie macierzy przez siebie metodą Strassena
        S = A22 - S_partly <- odejmowanie od prawej dolnej ćwiartki macierzy wynikowej z powyższego mnożenia

        det(S) -> obliczanie wyznacznika macierzy S
        diagonals_product <- iloczyn wszystkich elementów z przekątnych macierzy U11 oraz L11
        return diagonals_product*det_S
```

Pseudokod algorytmu

```
def det(A):
    if A is None:
        return 0, 0, 0
    X,Y = A.shape[0],A.shape[1]
    if X != Y:
        raise ValueError
    if X==0 or Y==0:
        raise ArithmeticError
    if X==1 and Y==1:
        return A[0,0], 0, 0
    else:
        A11,A12,A21,A22 = divide(A, X, Y)
        L11, U11, flops, mults= LU(A11)

        inv_U11, fu, mu = inverse(U11)
        inv_L11, fl, ml = inverse(L11)

        flops += fu + fl
        mults += mu + ml

        S_partly, Sf, Sm = mul_sequence(A21, inv_U11, inv_L11, A12)
        S = A22 - S_partly
        flops += (Sf + A22.size)
        mults += Sm

        det_S, Sf, Sm = det(S)
        diagonals_product = np.prod(np.diagonal(U11))*np.prod(np.diagonal(L11))
        return diagonals_product*det_S, flops + Sf + np.diagonal(U11).size, mults + Sm + np.diagonal(U11).size
```

Algorytm w Pythonie

Testy poprawności

Obliczanie różnic pomiędzy wynikami naszych funkcji oraz tymi z biblioteki numpy.

```
A = np.random.random((3,3))
```

```
array([[0.97236129, 0.5353034 , 0.65116603],  
       [0.67783446, 0.20074432, 0.82562965],  
       [0.01975174, 0.08753062, 0.90891652]])
```

- Odwracanie macierzy

```
inverse(A)
```

```
(array([[ -0.61951111,  2.41497192, -1.74985029],  
       [ 3.37206951, -4.89648321,  2.03198487],  
       [-0.31127492,  0.41906195,  0.94255266]]))
```

```
np.linalg.inv(A)
```

```
array([[ -0.61951111,  2.41497192, -1.74985029],  
       [ 3.37206951, -4.89648321,  2.03198487],  
       [-0.31127492,  0.41906195,  0.94255266]])
```

Wyniki zgadzają się co do 8 miejsc po przecinku.

- LU faktoryzacja

```
L
```

```
array([[ 1.          ,  0.          ,  0.          ],  
       [ 0.69710145,  1.          ,  0.          ],  
       [ 0.02031316, -0.44460322,  1.          ]])
```

```
U
```

```
array([[ 0.97236129,  0.5353034 ,  0.65116603],  
       [ 0.          , -0.17241646,  0.37170087],  
       [ 0.          ,  0.          ,  1.06094868]]))
```

```
L@U-A
```

```
array([[ 0.00000000e+00,  0.00000000e+00,  0.00000000e+00],  
       [ 0.00000000e+00,  0.00000000e+00,  0.00000000e+00],  
       [-3.46944695e-18,  0.00000000e+00, -1.11022302e-16]])
```

Wyniki zgadzają się co do 16 liczb po przecinku albo i lepiej.

- Obliczanie wyznacznika

```
det(A)
```

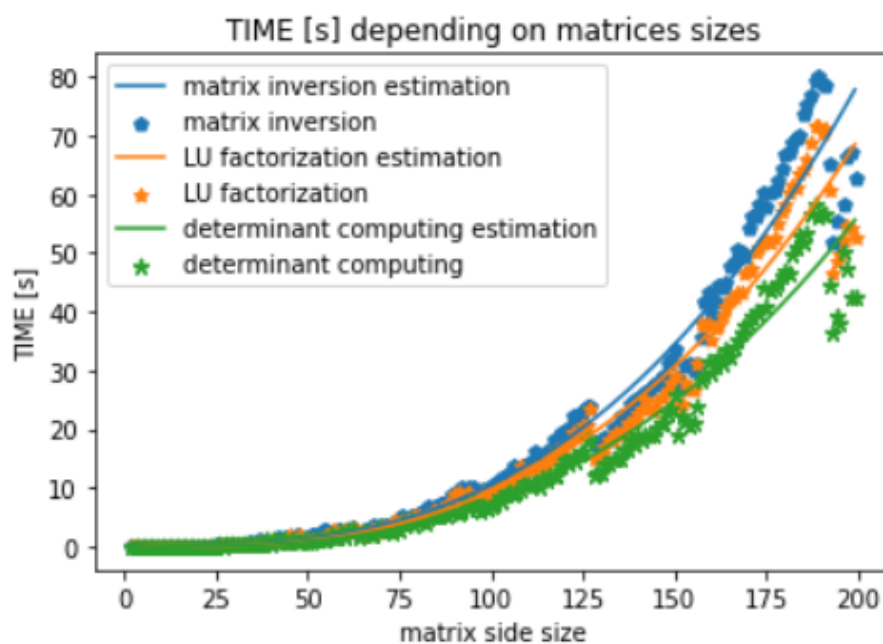
-0.17786920503418724

```
np.linalg.det(A)
```

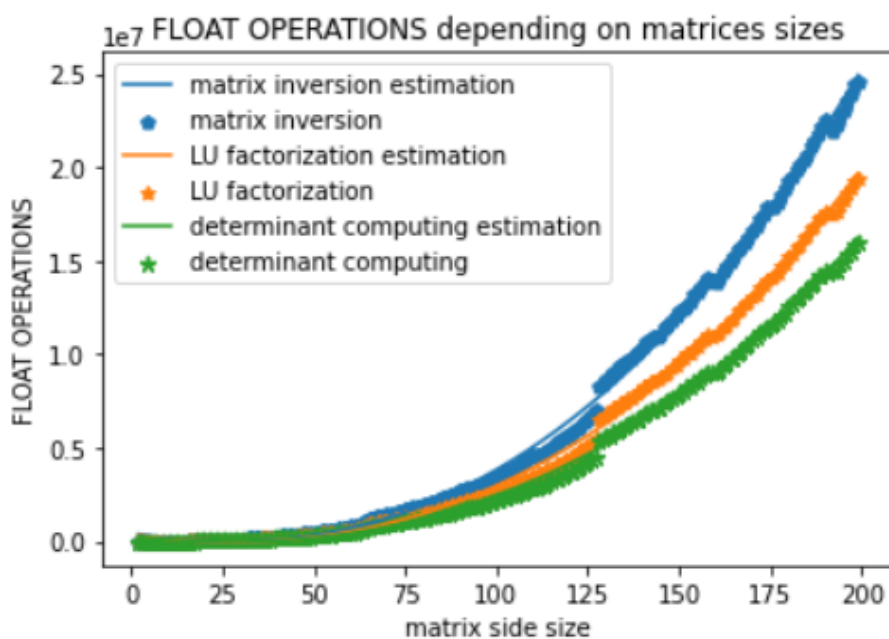
-0.17786920503418727

Wyniki zgadzają się co do 16 liczb po przecinku.

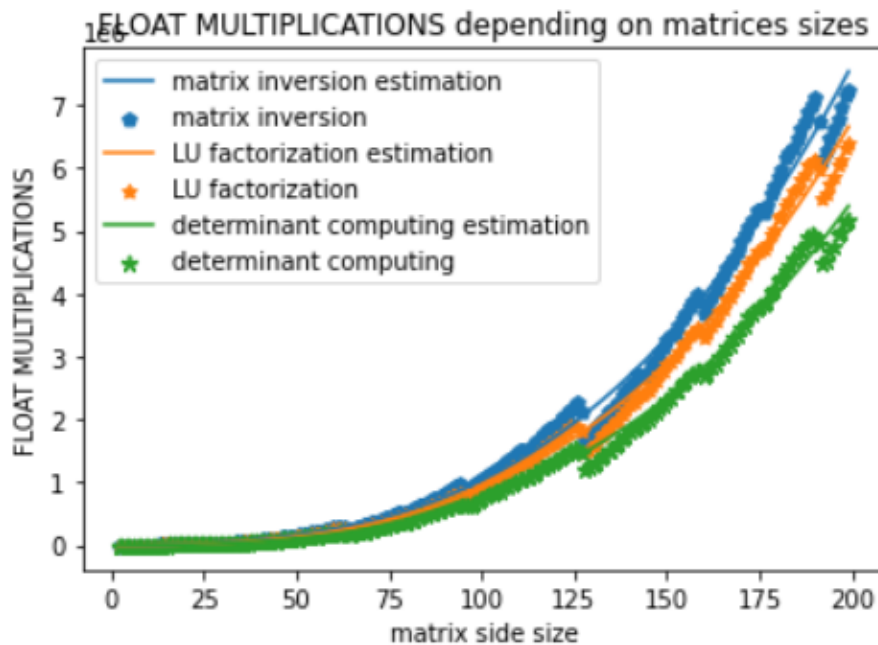
Wykresy

Wykres 1: wykres zależności czasu od rozmiaru macierzy

Wykres 2: wykres zależności ilości operacji od rozmiaru macierzy

Wykres 3: wykres zależności ilości mnożeń od rozmiaru macierzy

Złożoność obliczeniowa

W przypadku wszystkich algorytmów złożoność powinna być zbliżona do złożoności algorytmu Strassena czyli w przybliżeniu $O(n^{2.8074})$.